

Vi have til en Prove indbragt et Forslag, som skal give Anledning nok til at see hvor mange Misligheder, det har. Lader os faae Understøttelse til at faae dette Enkelte fremmet, og da skal Thinget maaskee næste Gang domme anderledes, end det dommer nu. Jeg skulde være meget tilbøielig til at følge det givne Raad, men den Gang den ærede Rigsdagsmand udtalte det, udtalte han med en temmelig fuld Mund sit „fuldstændige Erstatning“ og ved en „fuldstændig Erstatning“, udtalt med en saa fuld Betoning, kommer man let til at frygte for at Skindet skal tages med tilligemed Pengene, og saa fuldstændig skulde Erstatningen dog ikke være, denne fuldstændige Erstatning, som er traadt istedetfor, og det maae vi ikke glemme, de Ord, som stode i det forelagte Grundlovsforslag, som var „tilsvarende“ Erstatning, det vil sige svarende til Forholdene, under hvilke vi leve, og ikke til de Fordringer, enhver Enkelt kan gjøre efter sin Lyst til at vinde meget. Min ærede Ven coquetterede ogsaa noget med de jydske Rigsdagsmænd, som sidde ligeoverfor ham, ved det store Værd, han lagde paa de mindre Hartkornsbefiddelser i Jylland i Modsetning til Godsbesiddelserne i Sjælland. Indenrigsministeren har, og det glæder mig meget, givet ham det fornødne Svar herpaa. For iøvrigt at oplyse Corpus delicti i denne Henseende, som den ærede 5te Kjøbenhavnste Rigsdagsmand (David) langtfra gjorde igaar med den Fuldstændighed, som stod i hans Magt, hvis han havde alvorligt benyttet de Tabeller, som han omtalte, skal jeg nu tillade mig at benytte disse. Efter disse Tabeller er der af store Eiendomme 344 med 23,213 Tønder privilegeret Hartkorn, som gjør 67 Tønder Hartkorn paa hver, men der er forresten 238 Eiendomme, som ogsaa have privilegeret Hartkorn med 7,231 Tønder Hartkorn, og der er 30 Tønder i Gjennemsnit paa hver; dette forøger Tallet 23000 til 30,444; men inden man tør drage dette Tal fra de 48,000, maa man huske paa, at der som Kjøbstadeiendom er opført 5,000 Tdr. Hartkorn, og for Geistligheden ligesaameget. Det kommer altsaa op til 40,000 Tdr. Hartkorn, som ikke er i disse mindre Parcelstifters Besiddelse eller idetmindste for den første Deel

i de størres Besiddelse. Her kommer jeg til at omtale, hvad den 6te Kjøbenhavnste Rigsdagsmand (Mourier) har hentastet med saa megen Skarphed tvende Gange; thi allerede i sin forrige Tale i denne Sag rettede han den Bemærkning til mig, at man ikke skulde tale om de store og smaa Besiddere, om de store og smaa Eiere. Jeg vil, for at man kan blive opmærksom paa, hvo af os to, der egentlig paa en mindre behændig Maade har kastet dette ind i Salen, have den Ære at oplæse for Forsamlingen, hvad jeg har sagt derom, hvilket netop gif ud paa det Modsatte, fordi det sandt er min Bestræbelse, at udslette hvad jeg kalder Misundelsens Demofratie (Hør!). Jeg havde nemlig sagt, at Bestatningen var ikke noget retlig Privilegium, idetmindste paa ingen Maade, Alt hvad der gif udenfor den engang fastsatte Forffjel i denne oprindelige Hartkornsskat, og at der, naar det ikke mere var lovmæssigt, kunde være Spørgsmaal om det da var vundet i Praxis, og derefter sagde jeg: „Nei, der er vundet saa lidet i Praxis, at man endnu meget sjældent er kommet ud over at give nogen vigtig Lov for Landboforholdene, uden at deri paa en eller anden Maade har været taget Hensyn til denne Forffjel, og det troer jeg er et stort Gode, om vi blot for Fremtiden naae det, at man ikke mere kunde finde den Grændse, hvorefter man skulde ønske at gjøre denne Forffjel. Hvorledes Verden end dreier sig, saa vil den altid vende tilbage til det Punkt, at de Store og Mægtige faae mere Indflydelse end de Ringere, og dersom de have en eneste Retskuage, nok saa svag at hænge en lille Hat paa, saa hænge de en stor Hat paa den.“ Det var det, jeg sagde, om man ikke deraf snarere vil see, at det har været mig om at gjøre at rydde alle de Hindringer, bort, som jeg meente stode i Veien for den rette Betragtning af Sagen og tillige at henlede Opmærksomheden paa, at det, at de Mægtige saavel paa Landens som Formuens Begne komme til at styre Staten, ligger i Sagens Natur, og det er ikke det, vi skulle modarbejde, men kun den Art forudsatte Berettigelse, som giver dem Anledning eller Paaskud til at misbruge deres Myndighed. Dersom det skulde kunne forstaaes anderledes, saa veed jeg ikke hvorle-